

גיא ברוקר שהה שלושה חודשים בפאטיה שבתאילנד וראיין כשישים גברים ישראלים. הללו באים לשם בגלל תיירות המין המפותחת המשגשגת במקום. נעמה צפרוני שוחחה אִתו על צריבת התודעה של גברים אלה והשפעתה על הנשים הישראליות שנמצאות עמם בקשר

פאטיה בלילה: "השליטה, הכוח, האלימות
הם הנושא שיש לדבר עליו, ובזנות הם
שורש הבעיה" צילום: גיא ברוקר

שלושה חודשים שהה גיא ברוקר בעיר פאטיה בתאילנד בשנת 2005 ובמהלך תקופה זו ראיין כשישים גברים, כולם תירי מין מישראל, לצורך עבודת מאסטר שכתב בהנחיית ד"ר עמליה סער ושאותה הגיש לחוג לאנתרופולוגיה באוניברסיטת חיפה בשנת 2007. ברוקר אינו עיוור לעובדה שהקורבנות העיקריים של תעשיית תיירות המין בתאילנד הן הנשים התאילנדיות שעוסקות בזנות, אך בעבודה יוצאת דופן זו הוא מפנה את תשומת הלב לקורבנות המשנה: הלקוחות. הוא גילה שהתענוגות המיניים שנקנים בכסף זול במלונות שממוקמים הרחק מכאן, אך בו בזמן יוצרים מרחב ביתי – שוקק גברים ישראלים ומסעדות שבהן מגישים חומס - צורבים בצורה בלתי הפיכה את התודעה של המשתמשים בזנות. גם הנשים הישראליות הן לדעתו קורבנות עקיפים של "החופש המיני" הזה.

את המסקנות המחקר שלו להבין בתמצות מהפרשנות הייחודית שמעניק ברוקר למקרה האנוס שבו הורשע ארז אפרתי, מאבטח הרמטכ"ל לשעבר, בניסיון לביצוע מעשה סדום ותקיפה במהלך "מסיבת רווקים" שקדמה ליום החתונה שלו. אפרתי נדון לשמונה שנות מאסר בפועל בגין. ברוקר: "כשקראתי על המקרה של אפרתי, היה ברור לי שהוא שהה שתיים במועדון חשפניות. תתארי לעצמך איך נצרבת התודעה של גבר ששואה במציאות כזו יומיים, שבועיים, חודשיים? איך הוא יגיב על סירוב? זה לא האלכוהול כפי שאפרתי ניסה להציג את זה, אלא התפישה מה זו אישה. זה כל כך חזק ונצרב. עבור חלק מהגברים שפגשתי, זה לא היה הביקור הראשון בפאטיה. רבים שבים לשם שוב ושוב. הגברים האלו דיברו על כך שעם החזרה ארצה הם מסתכלים על נשים בצורה אחרת ומתנהגים עם נשים בצורה אחרת. הם לא מוכנים לשמוע סירוב, ואם הם נתקלים בסירוב הם מגיבים באלימות, כי סירוב איננו עמדה מתקבלת על הדעת עבורם".

מי שלא קרא את המחקר האנתרופולוגי של גיא ברוקר עלול לחשוב שהוא מגזים ושפרשת אפרתי היא אירוע חריג ביותר. אבל קריאה במנוולוגים שברוקר הביא מפאטיה מבהירה מיד איך הגיע ברוקר למסקנה זו גם מבלי לבחון את המקרה של אפרתי לגופו.

ניקח, למשל, את הראיון עם עומר, ישראלי שבלה בפאטיה: "אתה צריך לראות שאני רואה מישהי שאני מעוניין, איך אני מתחקר אותה ואיזה בדיקות היא עוברת עד שאני מחליט לקחת אותה. את המילים של זה אני שולט בתאית. השאלה שהכי מעניינת אותי זה אם יש לה ילדים או לא".

למה?

"למה? כי בחורה פה עם ילדים זה גוף שונה לגמרי ממערבית. גוף קטן. הם מניקות, אז ברגע שהן מניקות החזה נשפך כמו שקיית של שוקו מפונצ'ר כזה. שחור מדלדל כזה לא מתאים לי. גם אם היא תשלם לי. הנה למשל אתמול, אני רואה בחורה ישראלייה"

"בכל מה
שנוגע
לחברה
שלנו, צריך
להבין שכל
הסיטואציה
היא אלימה
וחברה
שמאפשרת
אלימות
כזו, היא
חברה
אלימה. זה
קל מאד
להמשיך
לחשוב
שהאלימות
היא
בחברה
התאילנדית
או
בפאטיה.
אך זה שקר
עצמי.
החברה
שלנו היא
זו
שמייצאת
את
האלימות
שלה עצמה
למחוזות
רחוקים.
בין אם
מדובר
בשליטה
באחר,
באלימות
בין יהודים
ופלסטינים,
בין נהגים
על הכביש,
אלימות
כלכלית
ובין גברים
ונשים -

החברה
שלנו
שולחת את
האלימות
החוצה
אבל
האלימות
הזו חוזרת
אלינו.
אלימות זה
דבר מדבק
והיא אף
חוזרת
אלינו
בעצמה
רבה"

לי' (=בת כמה את). 'אמנתי נאי' שזה 'מאיפה את?' אחרי שאלה שישית שביעית, לא ישר שאלה ראשונה, אני מגיע 'קוליני מי? יש לך ילדים?' עכשיו אני יודע שהם שקרניות, ישר, תקי, אני מרים את החולצה לראות מה עם הטבור. למה עם הטבור? בחורות עם גוף כזה שהבטן בלידה מתנפחת. אחרי הלידה היא חוזרת בחזרה וב-95 אחוז מהמקרים הטבור לא חוזר להיות סימטרי, לא חוזר להיות עגול לגמרי, הוא חוזר להיות מקובצ'ץ קצת. אני מסתכל, זאתי לא מקובצ'ץ, לא כלום, אמרתי בסדר. אני מסתכל על החזה- נראה לי חשוד קצת. עוד פעם אני שואל אותה: יו שור? טוב תעלי. 500 באט. עולה לחדר. 'אפ נם', יעני נתרנחץ. אפנים קונדיו קונדיו, זאת אומרת, לא אוהב לבד. היא באה מורידה, טרח! ראיתי נפלות. רק ראיתי את החזה אני שואל אותה בתאית, למה שיקרת. לא מה פתאום. אמרתי לה – תקשיבי. אני כל שנה פה ואין חזה כמו שלך בלי לידות. נתתי לה 40 באט. לא תודה, אני לא רוצה. תודה. היא אומרת לי – לא תיתן לי 100 באט. ראית לי את החזה. אמרתי לה נו, אז מה אם ראיתי את החזה. את שיקרת. תגידי תודה שאני נותן לך ארבעים. תלכי. בקיצור היה לה ילד. הלכתי עשיתי סיבוב אחרי עשר דקות הבאתי מישהי אחרת וזהו. יש פה עשרים אלף בחורות עובדות. תק לקחתי מישהי אחרת מתפקדת יפה".

כאשר אני שואלת את גיא איך עמד בווידיזים הקשים האלו הוא צוחק. "את יודעת איזה אי-מיילים מסכנים שלחתי למנחה שלי. הייתי כותב הביתה בנוסח: בואו תצילו אותי. את שואלת לאן ברחתי? שחיתי בבריכה. הגברים שראיינתי היו מתעוררים בצהרים, אז בבוקר הייתי הולך לשחות בבריכה. היום לא הייתי יכול לעשות את זה. אבל עדיין אני רואה בזה שליחות."

שליחות?

"אם משהו יקרא את הכתבה שלך ויבין במה מדובר, אולי הוא או היא יבינו מה זה ולא יחייכו לגבר שמספר להם שהוא הולך לבלות בפאטיה, ואולי בת הזוג תגידי לבעלה: "לא! אתה לא נוסע לשם. במקרה כזה הצלת שתי נפשות ברגע. הלוואי שזה מה שיקרה."

"אני לא רוצה להגיד שנשים שולחות גברים לפאטיה. אבל להגיד 'אני נוסע לשם' זו אלימות. אני לא מתכוון שיש להחזיר לחברה שלנו מוסכמות ויקטוריאניות אודות מין. אבל השליטה, הכוח, האלימות הם הנושא שיש לדבר עליו, ובזאת הם שורש הבעיה".

איך צמחו בתאילנד אתרי תירות מין?

"פאטיה היתה עד מלחמת וייטנאם עיירת דייגים קטנה. תוכנית ההבראה של הצבא האמריקאי לכוחות הלוחמים שקיבלה את השם המפואר "מנוחה ורגיעה", היתה למעשה 'רגילה' של זיונים ושתייה. במהלך המלחמה העיירה צמחה במהירות וזונות החלו להגיע אליה מכל קצוות המדינה ומאוחר יותר גם מקמבודיה ולאוס. בשנות השמונים תעשיית הזנות נעשתה למרכיב כל כך חשוב בכלכלת תאילנד עד שאין אפשרות לאכופ חוקים כנגד ניצול הנשים. בנוסף לחיילי הצי האמריקאי שהמשיכו להגיע החלה להתבסס במקום תירות מין."

"הגלובליזציה העבירה את הזנות שינויים גדולים. מאז מלחמת העולם השנייה התיירות צמחה פי שלושים וארבעים. התזוזה של אנשים היא גדולה, ההרגלים לנסוע לחו"ל השתנו. אם פעם נסיעות למקומות אקזוטיים היו מיועדות רק למעמד העליון, הרי שכיום כל אחד יכול להרשות זאת לעצמו."

"וכך, העלייה במספר התיירים והתלות של המדינה במטבע חוץ מרחיבים ומעצימים את היקף התופעה. הנערות הרי נשלחות מהכפרים על ידי מישהו. פירוש הדבר הוא שהמבנה הפטריארכלי של הכפר גוזר את דינן של הנערות להילכד במעגל הזנות. ואת רואה אותן בתחילת כל חודש הולכות לדואר לשלוח כספים הביתה."

מנגד - אם מדברים על המרכיב החדש בתופעת התיירות הגלובלית, אני חושב שצריך להצביע על משבר הגבריות הישראלית, ועל משבר הגבריות במערב. אם נדבר על הגבריות הישראלית, הרי שאנחנו נשמרה כאן הגבריות המאצואית. אך בשנים האחרונות רואים ערעור על המודל הזה מכמה כיוונים ביניהם המודל האינדיבידואלי, שמקדם ומפתח תרבות שנותנת מקום לרגשות. כלומר, דפוסי גבריות נוספים מתחרים במודל של ה'לוחם', למשל 'החונן' או זה שמרוויח הרבה כסף בהיי טק. כל זה יוצר מצב שבו הגברים מבולבלים. הגבר כבר לא חייב להיות בעל ידדים מוסקוטים כדי להצליח, ועל כן הגבר הישראלי כבר אינו אידע את ההתנהגות ומה מצופה ממנו.

איך פעם לא היה כל כך ברור מה פירוש: להיות גבר

נכון, ובכל זאת כרגע המודל השליט הוא זה של הניאו-קפיטליזם. גבר הוא זה שמצליח ויש לו כסף. גם הפמיניזם השפיע על מצב הגברים. נשים מתפרנסות, מצביעות, נבחרות והמצב החדש הזה מעניק לנשים כוח ביחסי הזוגיות. כלומר, הן לא תלויות והן יכולות ליזום פרידה. הכוח הזה מאד מאיים על הגברים. בתוך מציאות כזו, אתה רואה את הקורבנות של הגברים. זו אולי מילה קשה מדי, מילה שמבלבלת, כי הנשים הן הקורבן בפאטיה. אבל גם הגברים הם חלק מהנפגעים מהתרבות העכשווית.

ערעור על מעמד הגבר אינו הגורם היחיד בנסיעות לפאטיה. נדמה לי שהעמדה כאילו לכולם מגיע 'אפשר', יצרה רדיפה הרסנית אחר תענוגות של גן עדן בעולם הזה. התרבות הקפיטליסטית-אינדיבידואליסטית אינה דוחה סיפוקים לעולם הבא. יש רק סיפוקים בנוסח "אני רוצה גם", השיר הנפלא של פוליקר ויעקב גלעד: "גם אני רוצה להשתעמם, להתרגש, להתחנן, להתגרש / להשכיב, להשתמש, לזרוק, להתכחש, לגמור מהר, לרוץ ולספר".

האידיאה כאילו מגיע לנו גן עדן עכשיו, היא דבר חדש. זה לא היה ביהדות, בקלוניזם וגם לא אצל פרויד שמיחסיים לו, אולי בטעות, את העמדה כאילו הפרטים בחברה אמורים להשתחרר מהעכבות שלהם. האידיאה החדשה, היא מה שאתה אומר: אם יש לי כסף, שום דבר לא יעמוד בפני כדי להשיג גן עדן.

אני מסכים איתך, הם עצמם אומרים: באנו לגן עדן.

מהו גן עדן?

שני צירים מאפשרים את גן העדן של פאטיה. מצד אחד אתה טס לשם, מצד שני זה ישראלי לגמרי. בתוך מתקיים גן עדן. אתה הולך בנעלי בית במקום שאין בו שום איסור וכבלים חברתיים. לא משפחה, כי הרי לא ידעו מה עשית פה, כאילו נכנסת לתוך חלום.

רפי:
 "מבחינת
 האגו זה
 מנפח. אם
 אני משווה
 את זה
 לבחורות
 בארץ אין
 מה להשוות.
 אני חושב
 שלישראליות
 יש מעצורים
 בסקס. והן
 לא נהנות
 מסקס והן
 עושות אותו
 בדרך כלל כי
 הגבר רוצה
 דברים
 כאלה.
 עכשיו פה,
 בבודיהזם
 אין שום
 מעצור
 לסקס. זה
 לא חטא, לא
 עבירה, זה
 לא כלום. זה
 דבר טבעי
 לחלוטין.
 מראש הן
 נהנות. לא
 כמו בארץ
 אתה צריך
 להוציא את
 הבחורה
 עשר פעמים
 לבית קפה
 ולהוציא
 עליה 1000-
 1500
 שקלים. פה
 אין
 מעצורים,
 אין גבולות,
 אז זה כבר
 נותן פה
 לגבר
 להרגיש
 מיוחד. אתה
 בא, לוקח
 אותה לחדר.
 היא גם
 תבוא, גם
 תהיה אתך
 כל הלילה
 והיא תקום
 בבוקר גם
 תסדר את
 החדר. אם
 אתה רוצה
 תשחרר
 אותה, אם
 אתה רוצה,
 תשאיר
 אותה בחדר.
 פה אתה
 מרגיש גן
 עדן בקיצור.

גי: אתה
 מרגיש שהן
 אוהבות
 אותך?"

רפי: "כן.
 תראה,
 האמונה של
 הבודהה זה
 לתת אהבה
 לגבר
 באמת. מכל
 הלב. ומתי
 שהגבר
 רוצה. הוא
 אומר:
 תוריד את
 התחתונים
 עכשיו, היא
 חייבת. זו
 האמונה של
 הבודהה".

ובזכות הכסף כולם קונים את החלום. הנערה, בחושים החדים שלה, ברגישויות שלה, מצליחה להבין ברגע מה הלקוח מבקש. באיזה מין יחסים הצד השני מעוניין. זו המיומנות שלה. היא גם מנסה להוביל ליחסים ארוכי טווח ששם הוא כבר מתכתב איתה מהארץ ושולח לה כסף לילדים מהארץ.

היא נעשית דמוית פילגש יותר מאשר זונה?

רבים מהם מבקשים הרבה יותר ממין. גם כאשר הולכים לזונה לפי שעה, גם אז רוצים אהבה!

זה חזק. צריך להבין את זה. הרבה צרכים שחסרים בחיי היחיד כאן מופיעים שם והכסף מאפשר להשיג אותם. הם יודעים שזה משחק. הם יודעים שזה תעתוע, ולא אומרים את זה בקול רם. הרדיפה הזו אחר ריגושים היא שקר עצמי. הם כאילו אומרים לעצמם: אולי עם הבאה זה יהיה אמיתי. אבל הם יודעים שזה לא אמיתי, הם יודעים שהם קנו את זה. זה לא לאורך זמן. מתחת לפני השטח זה ברור. אך זה לא מגיע למילים שינפצו את החלום הזה. הרצון הזה להמשיך את היחסים החלומיים הוא חזק מאד בפאטיה והוא הדדי. גם הזנות וגם הלקוחות מעוניינים לשמר את האשליה הזו.

גן העדן היא האפשרות להיות ללא מגבלה וגם שלא שופטים אותך, ואין לך דילמה עם עצמך מהו גבר, ואין אפשרות להיתקל בסירוב של אישה. זה גן עדן. פאטיה לא מציבה את הגברים הישראלים במצבים של חולשה, של דחיה. הם חווים את המציאות בישראל כמציאות מאוד קשה עבורם. הם נשפטים לגבי כמות הכסף שברשותם, לגבי היכולת להביע רגשות ביחסים זוגיים: קשה להתנהל בעולם המערבי.

זה קשה להתנהל נקודה גם בלי קשר לניאו קפיטליזם ומעמד הגבר במשפחה –

אני מסכים איתך שזה קשה תמיד, אבל יש משהו בתרבות שלנו שגורם להם לברוח לגן העדן בפאטיה. הבעיה היא שאתה רואה איך רבים מהם לא יכולים לחזור לחיי היום יום של המציאות הישראלית, של זוגיות רגילה. פאטיה הוא מקום שצורב אותך. החוויה שם היא מאד חזקה. תיירות בכלל, היא אמצעי להשיג גן עדן. כל תיירות מאפשרת רמה מסוימת של ניתוק מכבלים חברתיים: אך תיירות מין עושה זאת בצורה חזקה ביותר והשחרור הוא פי עשרות מונים; מתפרקים בו זמנית מהנורמות המנטאליות, החברתיות והגופניות.

ביקורים אצל זנות בחוץ לארץ צורבים את התודעה שלך לגבי מהם יחסים ומהי אישה. וכמוכן שכאשר הגברים האלו חוזרים, היחס שלהם לנשים הוא בעייתי. מעבר לכך שזה פוגע בהם, זה פוגע בנשים שהם עומדים איתן בקשר. לא רק בחברות או באהובות. גם באלו שהם פוגשים יום יום. כל אחד שמגיע לשם משפיע על עשר נשים שהם פוגשים לאחר מכן. זה צורב אנשים ואתה שומע שהם מתגרשים או שלא מוצאים בת זוג. כאשר גבר נשוי נוסע לתאילנד הוא אמנם לא מספר בבית מה הוא עשה שם, אבל זה נעשה בהסכמה בין בני הזוג. זה יכול להיות משחרר מבחינת האישה. בני הזוג לא מדברים על זה משום שזה משפיל, לא שוויוני ולא נורמטיבי, אבל את צריכה להיות בעלת מנגנוני הדחקה מאד חזקים כדי לחשוב שבעלך נוסע לפאטיה לשבת על שפת הים. זו לא חופשה של נופ.

אתה ראת בזמן שהיית שם משהו מתמכר?

לראות תהליך התמכרות זה קצת קשה. אבל מתוך הסיפורים אתה מבין. יותר מגבר אחד אמר לי: "אני עובד כדי לבוא לכאן, ואני כאן בפעם השמינית". והסיפורים על יחסי מין חוזרים על עצמם, הם מדברים על כך שוב ושוב. אני לא יודע כמה את מסוגלת לשמוע ולא רוצה להבין אותך או לגרום לך גועל, אבל אלו של סיפורים על אקטים חוזרים.

האם ראת תופעות של ריקנות? דיכאון?

אני לא ראתי דיכאון, לפחות כלפי חוץ. כשיושבים מול גבר, בתוך הקומוניסט הגברי, אין מקום למנעד הרגשות הזה. במיוחד שגם אני גבר, אז לא. לא ספרו לי על דיכאון. עם זאת, יכול להיות שהדיווחים הקשים על החזרה ארצה, התלונות החוזרות על הנשים הישראליות או על המצב בארץ משקפים דיכאונות שמגיעים בעקבות תחושות התעלות שהם חווים בתאילנד. את ה"דאון" הם עוברים בבית, בארץ, במציאות הרגילה. ייתכן שתגובת הנגד הזו מחזירה אותם אחר כך שוב ל"גן העדן", וחוזר חלילה, שזו תופעה מוכרת בהתמכרויות.

איך אתה מסביר שמשך כל כך הרבה שנים המחקר לא שם את הלקוחות כמושא למחקר?

כל דבר שנראה לנו כשיגרה, הוא לא כל כך מובן מאליו, מסתבר. התחדדה אצלנו להבנה עד כמה זו תופעה קשה ועד כמה אנחנו נותנים לזה יד. אם לא היתה לי חשיבה פמיניסטית לא הייתי מגיע לחקור דבר כזה. זה הבסיס.

בתחילת העבודה אתה כותב שאתה רוצה להקשיב לגברים האלו ללא שיפוטיות. אבל מה אתה חושב עתה על התופעה שתיעדת?

אני חושב שאני לא מסתיר את השיפוטיות שלי. בשנים האחרונות האנתרופולוגים מתחילים להבין שאם אתה רואה עוול גדול מדי, אתה לא יכול להמשיך להחזיק בעמדה שמכונה "יחסיות תרבותית", ולהגיד "זו התרבות שלהם" או "ככה זה אצלם" וכו'. אתה נתקל בזה במחקרים שונים. אנתרופולוגיות ישראליות שכותבות על דיכוי נשים בחברה הערבית או בחברה החרדית, לא יכולות להמשיך ולהחזיק בעמדה הלא שיפוטית. הן אמנם עדיין כבולות בתפישה כאילו הממד השיפוטי הוא חטא אקדמי, אידיאל שלאור חונכו בחוגים לאנתרופולוגיה אבל תשמעי אותן אומרות דברים כמו: "ניסיתי להימנע מכך, באמת ניסיתי, אבל אי אפשר".

אתה אכן רוצה להתחשב ביחסיות התרבותית אבל יש דברים שחייבים לומר. ועדיין צריך לחשוב: מנין כל זה נובע? מניין נובעת התופעה. להבין את החברה. הן את החברה שמספקת את הזנות והן את החברה שממנה יוצאים תיירי המין.

ובכן, הזנות הן חלק מתרבות ששולחת אותן להתפרנס ולשלוח כסף הביתה. הנשים שם לא מנותקות מהתרבות שלהן. הן עדיין חושבות שהגבר הוא השולט ויש לשרת אותו. מבחינה זו זה נכון. הזנות לא רואות בלקוחות רק איב והן לא מתנגדות להם. אסור לשכוח שנשים יכולות לעשות מניפולציות. הן לעיתים מרגישות – למשל, אם זה גבר חדש שהגיע, ואם הם רוצים אהבה – אז הן יכולות להשיג כוח. הן יכולות לשלוח אס אם אס לגבר בספרד, אחד בהונגריה ואחד בישראל בו כתוב: "אתה היחיד שאני אוהבת". יש להן יכולת לנצל את הסיטואציה. אסור להתעלם מזה וזה מעניין לעקוב איך, בתוך הסיטואציה הקשה אפשר לפעמים לדרוש, לרצות ולסרב. אם היא יודעת שאחרי חמש דקות יופיע מישהו נחמד יותר שייתן לה יותר כסף, היא יכולה לסרב. יש היררכיה ברורה וצעירות יפות יכולות לדרוש יותר.

בכל מה שנוגע לחברה שלנו, צריך להבין שכל הסיטואציה היא אלימה וחברה שמאפשרת אלימות כזו, היא חברה אלימה. זה קל מאד להמשיך לחשוב שהאלימות היא בחברה התאילנדית או בפאטיה. אך זה שקר עצמי. החברה שלנו היא זו שמייצאת את האלימות שלה עצמה למחוזות רחוקים. בין אם מדובר בשליטה באחר, באלימות בין יחידים ופולטיים, בין נהגים על הכביש, אלימות כלכלית ובין גברים ונשים - החברה שלנו שולחת את האלימות החוצה אבל האלימות הזו חוזרת אלינו. אלימות זה דבר מדבק והיא אף חוזרת אלינו בעוצמה רבה."

נעמה צפרוני היא עורכת המשנה של מגזין "ארץ אחרת"

הספת תגובה
לנושא זה התפרסמו 0 תגובות

הספת תגובה